

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.193/2015/4.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Hajdú Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Hajdú István ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Kotymán Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen értékpapírból eredő követelés megfizetése iránt a Szegedi Törvényszéken 7.P.20.853/2013. számon indult és a Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.839/2014/2. számú jogerős ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy 1.600.000 (egymillió-hatszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint a felperes néhai élettársa (betétes) 2010. szeptember 30-án 10.000.000 Ft, 2010. október 8-án 1.600.000 Ft, 2010. október 19-én 6.000.000 Ft Betétjegy II-t váltott ki az alperesnél. Az 1.600.000 Ft-os betétjegy kiváltásakor akként rendelkezett, hogy halála esetén a betétjegy alapján járó pénzüsszeget a felperesnek, mint kedvezményezettnek kell kifizetni. A másik két betétjegyen a felperest teljes körű kedvezményezettként

jelölte meg.

A felperes és a betétes 2011. január 19-én tartási szerződést kötöttek, amelyben a felperes által nyújtandó szolgáltatások ellenértékéeként - tartás jogcímén - a betétes átruházta a felperesre az 1.600.000 Ft-os betétet. A felperes ezt a betétjegyet 2011. január 20-án kiváltotta. A betétes 2011. szeptember 10-én halt meg.

A hagyatéki eljárásban a közjegyző pót-hagyatékátadó végzésével a fenti két betétjegyet teljes hatállyal, törvényes öröklés jogcímén az örökhagyó gyermekének átadta. A közjegyző ezen végzését a Szegedi Törvényszék 4.Pkf.21.866/2013/I. számú végzésével hatályon kívül helyezte. Az alperes a két betétjegy alapján összesen 16.953.333 Ft-ot a Csongrádi Járásbíróságon teljesítési letétbe helyezett.

A felperes keresetében 16.000.000 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a betétes hagyatéki vagyonának nem része a két betétjegy, mivel azokon a felperes került kedvezményezettként megjelölésre. Ezen cselekményével a betétekben elhelyezett összegeket már életében elajándékozta a részére, így annak a felperes tulajdonosa lett, ebből következően a betétes halálát követően is jogosult a betétek fölött rendelkezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

Megítélése szerint a perbeli két takarékbetét vonatkozásában a betétes nem tett halála esetére szóló rendelkezést, hanem a felperest, mint teljes körű kedvezményezettet jelölte meg a betéteken. A kedvezményezett mint meghatalmazott csak a betétes életében volt jogosult a takarékbetét feletti rendelkezésre.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel arra hivatkozott: a takarékbetéten feltüntetett kedvezményezetti megjelölés nem azonosítható a meghatalmazott jogállásával. A takarékbetét szerződés alanyai a pénzüintézet és a betétet elhelyező, a betétes. Abban az esetben, ha a betétes akként rendelkezik, hogy a betéten elhelyezett összeget annak kamataival a szerződés feltételei szerint harmadik személynek, a kedvezményezettnek kell teljesíteni, úgy ezen rendelkezésével a kedvezményezett is a szerződéses jogviszony alanyává válik. A perbeli két takarékbetét szerződés ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 233. § (1) bekezdése szerinti harmadik személy javára kötött szerződésnek minősül.

A másodfokú bíróság a takarékbetétről szóló 1989. évi 2. törvényerejű rendelet (Tvr.) 8. §-át és 10. §-át értelmezve arra a következtetésre jutott, hogy különbséget kell tenni a feltételtől

függően elhelyezett takarékbetét és a halál esetére szóló rendelkezést tartalmazó takarékbetét között. Ez utóbbi nem tartozik a betétes hagyatékához, a kedvezményezett a takarékbetét felett a hagyatéki eljárás lefolytatásától függetlenül rendelkezhet. A Tvr. 10. §-a alapján a betétes külön kifejezett rendelkezése szükséges ahhoz, hogy halála után is kifizessék a takarékbetét alapján járó összeget a kedvezményezettnek. A perbeli két takarékbetét ilyen külön rendelkezést nem tartalmazott, ezért a felperest az azok alapján kifizetésre kerülő összeg nem illeti meg.

A jogerős ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének helytadó határozat meghozatalát kérte. Állította, a jogerős ítélet a Tvr. 10. §-ába ütközik. Arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok túlterjeszkedtek a kereseti kérelmen, amikor azt állapították meg, hogy a perrel érintett pénzösszeg a betétes hagyatékának része. A per kizárólag azon kérdés eldöntésére irányult, hogy a felperes - jogosultsága igazolásával - a betétekben szereplő összeget felvehet-e. A felperesi álláspont szerint kedvezményezettként a betétkönyv birtokában annak tulajdonosává vált, és ezen minősége a betétes halálával nem szűnt meg.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban hivatkozott indokok alapján nem találta jogsabálysértőnek.

A felperes keresete 16 millió Ft és járulékai megfizetésére irányult. Jogi álláspontja ugyanis az volt, hogy kedvezményezettként a betétkönyv birtoklásával annak tulajdonosává vált, és tulajdonjoga a betétes halálával sem szűnt meg.

A felperes fenti, a felülvizsgálati kérelemben is kifejtett álláspontja nem felel meg a Ptk. és a Tvr. hivatkozott rendelkezéseinek. A kedvezményezett még a betétes életében sem válik a Tvr. 8. §-ában szabályozott esetben a betétkönyv tulajdonosává. A kedvezményezettet kizárólag ezen minősége folytán rendelkezési jog nem illeti meg a takarékbetét felett. Ezt bizonyítja, hogy a kifizetési feltételt nem a kedvezményezett, hanem a betétes módosíthatja, figyelemmel a Tvr. 8. § (1) bekezdésében írtakra. A Kúria erre irányuló felülvizsgálati kérelme hiányában nem vizsgálta, hogy a kedvezményezettet az alperes üzletszabályzata alapján milyen jogok illették meg a betétes életében. Ez egyébként a jogvita eldöntését nem befolyásolta volna az alább kifejtettek szerint.

A perbeli tényállás mellett ugyanis nem a fenti jogkérdésben, hanem abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperesnek a betétes halála után előterjesztett igénye alapos-e. A jogerős ítéletben e körben kifejtettekkel a Kúria maradéktalanul egyetért, azt megismételni nem kívánja, az mindenben megfelel a vonatkozó jogszabályoknak és a Tvr. 10. §-ában írtaknak. A Tvr. 10. §-ában szabályozott halál esetében érvényesülő kedvezményezetti jogállás hiányában a felperes keresete alaptalan.

A másodfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 3. § (2) bekezdése szerinti kérelemhez kötöttség elvét azzal, hogy a jogerős ítélet indokolása a hagyatéki vagyonhoz tartozás tekintetében is megállapításokat tesz. A jogerős ítélet a kereset elutasításának helytállóságát indokolta azzal, hogy a felperes olyan takarékbetét kifizetését kéri az alperestől, amelyre a betétes halálát követően jogosultsága nincs.

A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes - figyelemmel a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A felperes személyes költségmentességére tekintettel a felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14 §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. november 17.

Dr. Vezekényi Ursula sk. az tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró